

Bibliografie

- Aerts, J. (Red.). (2012). *Levend erfgoed: Boerderij- en neerhofdieren uit onze streken*. Steunpunt Levend Erfgoed & Davidsfonds.
- Ameye, T. (2004). *Een monnikenwerk: Reconstructie van het middeleeuwse kloosterscriptorium. Casestudy: de laatmiddeleeuwse scriptoria van Ter Doest en Herne* (Masterproef, Universiteit Gent).
- Annaert, H. E. A. P. (2022). *Transitie tussen de Romeinse periode en de vroege middeleeuwen in een perifeer gelegen microregio van Noord-Francia: de Pagus Renensis van de 4de tot de 8ste eeuw na Chr.: Een archeologische synthese* (Onuitgegeven doctoraatsverhandeling). Universiteit Leiden.
<https://hdl.handle.net/1887/3458544>
- Arnade, P. (1991). Secular charisma, sacred power: Rites of rebellion in the Ghent entry of 1467. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 45(1).
<https://doi.org/10.21825/hmgog.v45i1.285>
- Austin, T. (Ed.). (1996). *Two fifteenth-century cookery-books: Harleian MS. 279 (ab. 1430), & Harl. MS. 4016 (ab. 1450), with extracts from Ashmole MS. 1439, Laud MS. 553, & Douce MS. 55* (Early English Text Society, Original Series No. 91). Oxford University Press.
- Baillieul, B. (2000). *Wandelen in de Sint-Machariuswijk*. Dienst Monumentenzorg Gent.
- Baillieul, B. (2008). *Heirnis vol vis*. Dienst Monumentenzorg Gent.
- Bauer, R. (2019). *Niet meer blaffen naar de maan: Religie, magie en wetenschap in de vroege middeleeuwen*. Sterck & De Vreese.
- Bauters, L. (2009). De Hoge Wal in Ertvelde (Evergem): Archeologische monumentenzorg anno 2010. *Cultureel jaarboek Provincie Oost-Vlaanderen*, 2009, 8–15.
- Bauters L. , Deschieter J. , Otte E. & Van den Branden W. (2012). *De Zwalmolen: Erfgoed in beweging*. Provinciebestuur Oost-Vlaanderen.
- Beknopte gids der puinen van de St.-Baafsabdij te Gent*. (1951). Drukkerij Staelens.
- Belaen, J. (2015). *Tam in spiritualibus quam in temporalibus deformata? De receptie van de pauselijke kloosterhervormingen in de Zuid-Nederlandse benedictijnenhuizen (1215–1274)* (Masterscriptie, Universiteit Gent).
- Belaen, J. (2016). Een “ordo sine ordine”? Nieuwe perspectieven op de ontwikkeling van de benedictijnse kloosterorde in de hoge middeleeuwen. *Handelingen: Koninklijke Zuid-Nederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis*, 70, 5–24.
<https://doi.org/10.21825/kzm.v70i0.17815>
- Benedictus van Nursia. (ca. 530/1973). *De regel van Sint Benedictus* (Vromen, F., O.S.B., Vert. & Inl.). St. Willibrordsabdij-Slangenburg.
- Benedictus van Nursia. (ca. 530/2000). *De regel van Sint-Benedictus* (Hunink, V. J. C., Vert. en toel.) Athenaeum-Polak & Van Gennep.
- Benedictus van Nursia. (ca. 530/2010). *De regel van Benedictus* (Lateur, P., Vert. en toel.) Lannoo.

Bergmans, P. (1906). *Compte rendu de l'inauguration du monument érigé à Auguste Van Lokeren par la Société d'Histoire et d'Archéologie de Gand*. Geirnaert-Vandesteene.

Bergmans, P., & Heins, A. (1908). *Les ruines de l'abbaye Saint-Bavon à Gand: aperçu historique et descriptif*. (Heins.

Berings, G. (1983). Cluny: Der Einfluss Clunys ausserhalb Frankreich. IV. Flandern. *Lexikon des Mittelalters*, II, 2182–2183). Artemis & Winkler.

Berings, G. (1985). Het oude land aan de rand van het vroegmiddeleeuwse overstromingsgebied van de Noordzee: Landname en grondbezit tijdens de middeleeuwen. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent, Nieuwe Reeks*, 29, 37–84.

<https://doi.org/10.21825/hmgog.v39i1.239>

Berings, G. (1986). Les patronages des saints dans la vallée de l'Escaut: Esquisse d'une méthode de recherche sur la christianisation. *Revue du Nord*, 68(269), 433–444.

https://www.persee.fr/doc/rnord_0035-2624_1986_num_68_269_4224

Berings, G. (1995). Op gespannen voet: Cluny in het graafschap Vlaanderen. *Vlaanderen. Kunsthijdschrift*, 44, 84-86

https://www.dbnl.org/tekst/vla016199501_01/vla016199501_01_0032.php?utm_source=chatgpt.com

Berings, G. (2023). *Hak om die boom: Een verhaal van de kerstening in Vlaanderen*. Ertsberg.

Berings, G. & Van Simaey, C. (1988). Abbaye de Saint-Bavon à Gand. *Monasticon Belge, Tome VII, Province de la Flandre Orientale*, 11-67.

Berlière, U. (1906). Jean Bernier de Fayt, abbé de Saint-Bavon de Gand (1350-1395), d'après des documents vaticans. *Annales de la Société d'Émulation de Bruges*, LVI, 359-381.

Berlière, U. (1907). Jean Bernier de Fayt, abbé de Saint-Bavon de Gand (1350-1395), d'après des documents vaticans. *Annales de la Société d'Émulation de Bruges*, LVII, 5-43.

Berten, D. (1907). *Coutumes des pays et comté de Flandre. Quartier de Gand. Tome XIV. Coutumes de la seigneurie de Saint-Bavon-lez-Gand*. Goemaere.

Beyen, M., Boone, M., De Wever, B., Huet, L., Meijns, B., Polis, H., Reynebeau, M., Vanhaute, E., Vanthemsche, G., Van Nieuwenhuyse, K., & Verhoeven, K. (Eds.). (2018). *Wereldgeschiedenis van Vlaanderen*. Polis.

Blockmans, F. (1935). Een patricische Veete te Gent op het einde der XIIIe eeuw (vóór 1293 tot 10 juni 1306). *Bulletin de la Commission royale d'Histoire*, 99, 573–692.

https://www.persee.fr/doc/bcrh_0001-415x_1935_num_99_1_1872

Blockmans, W. (1987). *Een middeleeuwse vendetta: Gent 1300*. De Haan.

Blockmans, W. (2000). *Keizer Karel V 1500-1558: De utopie van het keizerschap*. Leuven University Press.

Blockmans, W. (2008). *Karel V: Keizer van een wereldrijk 1500-1558*. Omniboek.

Blockmans, W. (2010). *Metropolen aan de Noordzee: De geschiedenis van Nederland, 1100-1560*. Bert Bakker.

- Blockmans, W., & Hoppenbrouwers, P. (2002). *Eeuwen des onderscheids: Een geschiedenis van middeleeuws Europa*. Leuven University Press.
- Boekholt, P. Th. F. M., & de Booy, E. P. (1987). *Geschiedenis van de school in Nederland vanaf de middeleeuwen tot aan de huidige tijd*. Van Gorcum.
- Boogaerts, M. (2019). *Bloed: een geschiedenis*. Lannoo.
- Boon, J. (1974). Problemen rond het ontstaan en de ligging van Slote. *Jaarboek De Oost-Oudburg*, 11, 67–83.
- Boone, M. (1990). *Gent en de Bourgondische hertogen ca. 1384 - ca. 1453: Een sociaal-politieke studie van een staatsvormingsproces*. Verhandelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België: Klasse der Letteren, nr. 133.
- Boone, M. (2004). Het “charter van Senlis” (november 1301) voor de stad Gent: Een stedelijke constitutie in het spanningsveld tussen vorst en stad (met uitgave van de tekst). *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 57, 1–45.
<https://doi.org/10.21825/hmgog.v57i0.384>
- Boone, M. (2007). De Sint-Lievensbedevaart: Bouwsteen van de stedelijke identiteit van Gent (late middeleeuwen en vroege 16de eeuw). *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, LXI, 105–122. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v61i1.6>
- Boone, M. (2015). Sint-Baafsabdij, de bedevaart: ritueel van religiositeit, machtsaanspraken en identiteit. In R. Mantels, A.-L. Van Bruaene, C. Verbruggen, & G. Deneckere (Eds.), *Geloven in Gent: plaatsen van het religieuze verleden* (pp. 117–121). Academia Press.
- Boswell, J. (1988). *The kindness of strangers: The abandonment of children in Western Europe from late antiquity to the Renaissance*. Pantheon Books.
- Bouckaert, B. (Dir.). (2000). *De Sint-Baafskathedraal in Gent: Van middeleeuwen tot barok* (pp. 12–45). Provinciebestuur Oost-Vlaanderen.
- Bouckaert, B., Cornaz, M., Haggh, B. H., & Jas, E. (Eds.). (2005). *Musicerende engelen: Bijdragen over het muzikaal erfgoed van de Gentse Sint-Baafskathedraal: Middeleeuwen - eind 18de eeuw*. Provinciebestuur Oost-Vlaanderen.
- Bousmanne, B., & Delcourt, T. (Eds.). (2011). *Vlaamse miniaturen 1404–1482*. Koninklijke Bibliotheek van België; Bibliothèque nationale de France; Davidsfonds.
- Braeckman, W. (1963). De moeilijkheden van de benedictijnerabdijen in de late middeleeuwen: De Sint-Pietersabdij te Gent (ca. 1150–ca. 1281). *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, N.R., 17, 37–105.
- Braeckman, W. (1987). Pachthof en bezittingen van de Sint-Baafsabdij te Sint-Lievens-Houtem tot 1642. *Handelingen van het Zottegems Genootschap voor Geschiedenis*, III, 213–223.
- Braekman, W. L. (1995). *Historische aantekeningen over Sint-Lievens-Houtem. Het Land van Aalst*, 47 (4), 245–280.
- Braekman, W. L. (2001). Optekening van het gewoonterecht van Munkzwalm in de vijftiende eeuw. *Het Land van Aalst*, 53(4), 279–286.

- Bru, M.-A., Stoops, G., & Vermeiren, G. (2010). Antropomorfe graven in Gent. In M. Dewilde, A. Eryvynck & F. Becuwe (Eds.), *Cenulae recens factae: Een huldeboek voor John De Meulemeester* (Novi Monasterii, nr. 10, pp. 89–104). Abdijmuseum Ten Duinen.
- Bruce, S. G. (1999). "Lurking with spiritual intent": A note on the origin and functions of the monastic roundsman (circator). *Revue bénédictine*, 109, 75–89. <https://doi.org/10.1484/J.RB.5.105439>
- Bruce, S. G. (2001). The origins of Cistercian sign language. *Cîteaux: Commentarii Cistercienses*, 52, 193–209.
- Brysse, A. (2016). De Gentse zomerjaarmarkt van Sint-Pieters, voorganger van de Gentse feesten. *Ghendtsche Tydinghen*, 45(2), 143–118. <https://doi.org/10.21825/gt.v45i2.8928>
- Buisman, J. (1995). *Duizend jaar weer, wind en water in de Lage Landen: Deel I: Tot 1300* (red. A. F. V. van Engelen). Van Wijnen / Buijten & Schipperheijn B.V.
- Buisman, J. (1996). *Duizend jaar weer, wind en water in de Lage Landen: Deel II: 1300–1450* (red. A. F. V. van Engelen). Van Wijnen / Buijten & Schipperheijn B.V.
- Buisman, J. (1998). *Duizend jaar weer, wind en water in de Lage Landen: Deel III: 1450–1575* (red. A. F. V. van Engelen). Van Wijnen / Buijten & Schipperheijn B.V.
- Buylaert, F. (2011). *Repertorium van de Vlaamse adel (ca. 1350 – ca. 1500)*. Academia Press.
- Buylaert, F., Lambrecht, T., Cappelle, K., & Van Gelder, K. (2025). The political economy of seigneurial lordship in Flanders, c. 1250–1570. *Past & Present*, 267(1), 3–47. <https://doi.org/10.1093/pastj/gtae016>
- Callebaut, D., & Van Cuyck, H. (Red.). (2014). *De erfenis van Karel de Grote, 814–2014*. Academia Press.
- Camphuijsen, F., & Coomans, J. (2014). De middeleeuwse stad en zijn varkens. *Madoc. Tijdschrift over de Middeleeuwen*, 28, 140–148.
- Carasso-Kok, M. (1992). Het woud zonder Genade. *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, 107, 241–263.
- Carnier, M. & Gysseling, M., (1997–2004). *Inventaris van het archief van Sint-Baafs en bisdom Gent tot eind 1801* (Delen I–VIII) 819-1794. Rijksarchief Gent.
- Carnier, M. (1999). De middeleeuwse parochie in het graafschap Vlaanderen tijdens de volle middeleeuwen: Een overzicht. *Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis*, 136(1), 45–78.
- Carnier, M. (2005). Voorstelling van de inventaris van Sint-Baafs en bisdom Gent. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, LIX, 5–8. <https://openjournals.ugent.be/hmgog/article/70685/galley/194922/view/>
- Celis, G. (1910). *Beschrijving van Gent*. A. I. vander Schelden.
- Classen, A. (Ed.). (2005). *Childhood in the Middle Ages and the Renaissance: The results of a paradigm shift in the history of mentality*. De Gruyter.
- Centrum voor Kunst en Cultuur (1980). *Benedictus en zijn monniken in de Nederlanden: Tentoonstellingscatalogus 25 oktober 1980-4 januari 1981* (3 delen). Stad Gent.
- Coens, M. (1945). Saint-Bavon était-il évêque? *Analecta Bollandiana*, 63, 220–241.

- Coens, M. (1952). L'auteur de la Passio Livini s'est-il inspiré de la Vita Lebuini? *Analecta Bollandiana*, 70(3/4), 285–311.
- Coens, M. (1968). Translations et miracles de saint Bavon au XIe siècle. *Analecta Bollandiana*, 86(1/2), 39–65.
- Constable, G. (1976). *Letters and letter-collections* (Typologie des Sources du Moyen Âge Occidental, 17). Brepols.
- Coomans, J. (2018). Stratenmakers: infrastructuur, gebuurten en het publiek belang in laatmiddeleeuws Gent. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 72(1), 125–159. <https://doi.org/10.21825/hmgog.70455>
- Coomans, T. (2018). *Life inside the cloister: Understanding monastic architecture: Tradition, reformation, adaptive reuse* (KADOC-Studies on Religion, Culture and Society, No. 21). Leuven University Press.
- Dambuyne, J. (2002). *Corporatieve middengroepen: Aspiraties, relaties en transformaties in de 16de-eeuwse Gentse ambachtswereld*. Academia Press.
- De Backer, C. (1985). *Sycleer (Sicleers), Jan van (de), abt.* In *Nationaal biografisch woordenboek* (Vol. 11, cols. 750–754). Koninklijke Academiën van België.
- De Backer, C. M. E. (1990). *Farmacie te Gent in de late middeleeuwen: Apothekers en receptuur* (Middeleeuwse studies en bronnen, XXI). Verloren.
- De Baets, A. (1996). *Bijdragen tot de geschiedenis van Melle*. Heemkundige Vereniging De Gonde.
- De Busscher, E. (1850). *Les ruines de l'abbaye de Saint-Bavon à Gand*. De Busscher Frères.
- Decavele, J. (1975). *De dageraad van de Reformatie in Vlaanderen (1520-1565): I: Tekst; II: Indices en bijlagen* (Verhandelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, Klasse der Letteren, No. 76). Paleis der Academiën.
- Decavele, J. (1975). *Panoramisch gezicht op Gent in 1534*. Pro Civitate.
- Decavele, J. (Ed.). (1989). *Gent. Apologie van een rebelse stad: Geschiedenis, kunst, cultuur*. Mercatorfonds.
- Decavele, J. (1990). *Keizer tussen stropdragers: Karel V, 1500–1558*. Davidsfonds.
- Decavele, J. (2009). *Heiligendevotie in het bisdom Gent*. Snoeck.
- Declercq, G. (1989). Nieuwe inzichten over de oorsprong van het Sint-Veerlekapittel in Gent. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 43, 49–102. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v1i0.581>
- Declercq, G., (1992) Amand, Bavon et les autres: Kritische bedenkingen bij een overbodig boek over de vroegste geschiedenis van Gent. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent* 46(1). <https://doi.org/10.21825/hmgog.v46i1.287>
- Declercq, G. (Red.). (1997). *Ganda & Blandinium: De Gentse abdijen van Sint-Pieters en Sint-Baafs*. Snoeck-Ducaju & Zoon.
- Declercq, G. (1998). *Traditievorming en tekstmanipulatie in Vlaanderen in de tiende eeuw: Het Liber Traditionum Antiquus van de Gentse Sint-Pietersabdij* (Verhandelingen van de Koninklijke Academie

voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, Klasse der Letteren, nr. 164). Paleis der Academiën.

Declercq, G. (2001). Een Karolingisch lekenabt in Gent: Einhard en de Gentse abdijen van Sint-Pieters en Sint-Baafs. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent, N.R.*, 55, 37–76. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v55i1.369>

Declercq, G. (2003). De Gentse Sint-Baafsabdij en de oudste vermeldingen van Mere. *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 43(4), 62–68.

Declercq, G. (2005). *La Vita prima Bavonis et le culte de saint Bavon à l'époque carolingienne*. In E. Renard, et al. (Eds.), *Scribere sanctorum gesta: Recueil d'études d'hagiographie médiévale offert à Guy Philippart* (pp. 596–624). Brepols.

Declercq, G. (2007). De Sint-Baafsabdij, Sint-Lievens-Houtem en de oorsprong van de Livinuscultus in de 11de eeuw. *Colloquium "Sint-Livinus. De processie: heiligenverering en volksvermaak in middeleeuws Vlaanderen. Livinus en de Sint-Lievensprocessie van Gent naar Sint-Lievens-Houtem"*, Gent 5 mei 2007.

Declercq, G. (2008). The Ghent St Bavo's Abbey and the manuscript of the letters of Einhard. *II. Internationales Symposium zu Leben und Werk Einhards*, Seligenstadt 25 september 2008.

Declercq, G. (2010). Van privaatoorkonde tot vorstelijke oorkonde: De oorkonden van de eerste graven van Vlaanderen, inzonderheid voor de Sint-Pietersabdij te Gent (10de-11de eeuw). *Bulletin de la Commission royale d'Histoire*, 176(2), 41–77.

Declercq, G. (2011). Hagiographie et réforme en Flandre (IXe-Xe siècle). *Table ronde 'Hagiographie et réforme(s)'*, Lille 3, 14 januari 2011.

Declercq, G. (2015). Les abbayes de Saint-Pierre et de Saint-Bavon à Gand (VIIe-Xe s.). In P. Demolon (Ed.), *Le haut Moyen Âge dans le nord de la France: Des Francs aux premiers comtes de Flandre, de la fin du IVe au milieu du Xe siècle* (pp. 191–192). Arkeos.

Declercq, G. (2015). Monastic cartularies, institutional memory and the canonization of the past: The two Libri Traditionum of St Peter's Abbey, Ghent. *The Medieval Low Countries*, 2, 37–72.

Declercq, G. (2019). Between Seligenstadt and St. Bavo's Abbey, Ghent: Making a collection out of Einhard's letters. *Viator: Medieval and Renaissance Studies*, 49(2), 47–87.

Declercq, G. (2019). Die Genter Sankt-Bavo-Abtei und die Handschrift der Briefsammlung Einhards. In H. Schefers (Ed.), *Einhard - Leben und Werk. Band 2* (pp. 75-90). (Arbeiten der Hessischen Historischen Kommission; Vol. Neue Folge, Band 39). Verlag Schnell & Steiner.

Declercq, G., & Verhulst, A. (2003). Villa et mansus dans le *Liber Traditionum* du Xe siècle de l'abbaye Saint-Pierre-au-Mont-Blandin de Gand. *Revue belge de Philologie et d'Histoire*, 81(4), 1015–1022. https://www.persee.fr/doc/rbph_0035-0818_2003_num_81_4_4772?utm_source=chatgpt.com

De Clercq, W. (2011). *Over vlees en bloed: Menapische boeren en soldaten aan de rand van het Romeinse Rijk* (Publicaties van het Provinciaal Archeologisch Museum Velzeke, gewone reeks, nr. 5). Stichting Kunstboek.

De Cock, M., Demeunynck, C., et al. (Eds.). (2007). *Met het hoofd onder de arm: Een cultuurhistorische blik op de Livinusverering in Sint-Lievens-Esse en Sint-Lievens-Houtem*. Academia Press.

- De Coene, K. (2009). Van waar de wind waait: het religieuze wereldbeeld van Lambertus van Sint-Omaars. *Trajecta (Leuven)*, 18(1), 3–22.
- De Coene, K., De Reu, M., & De Maeyer, P. (Eds.). (2011). *Liber Floridus 1121: De wereld in een boek* [Tentoonstellingscatalogus]. Lannoo. Tentoonstelling: STAM, Gent, 30 september 2011 – 8 januari 2012.
- Deforce, K., Bastiaens, J., Crombé, P., Deschepper, E., Haneca, K., Laloo, P., ... De Clercq, W. (2020). Dark Ages woodland recovery and the expansion of beech: a study of land use changes and related woodland dynamics during the Roman to Medieval transition period in northern Belgium. *Netherlands Journal of Geosciences - Geologie en Mijnbouw*, 99. <https://doi.org/10.1017/njg.2020.11>
- De Groote, K., & Ervynck, A. (Eds.). (2017). *Gentse geschiedenissen ofte, nieuwe historiën uit de oudheid der stad en illustere plaatsen omtrent Gent*. Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie.
- De Jong, M. (1983). Kloosterlingen en buitenstaanders: Grensoverschrijdingen in Ekkehard's *Casus Sancti Galli*. *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, 98(3), 337–357.
- De Jong, M. (1996). In *Samuel's image: Child oblation in the Early Medieval West* (Brill's Studies in Intellectual History, Vol. 12). E. J. Brill.
- De Jong, M. (1997). Holocaustum: Over de schenking van kinderen in de vroege middeleeuwen. In A. E. Komter (Ed.), *Het geschenk: Over de verschillende betekenissen van geven* (pp. 43–57). Amsterdam University Press.
- Dekeyser, L. (2018). *Het schijnbaar eeuwig conflict tussen religie en wetenschap: Enkele historische perspectieven* (Onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Universiteit Gent).
- de la Haye, R. (2019). Het historisch dossier van de heilige Amandus. *Publications de la Société Historique et Archéologique dans le Limbourg*, 154, 75–114. <https://platform.openjournals.nl/PSHAL/article/view/19082>
- De Maesschalck, E. (2008). *De Bourgondische vorsten, 1315–1530*. Davidsfonds.
- De Maesschalck, E. (2012). *De graven van Vlaanderen, 861–1384*. Davidsfonds.
- Demeester, J. (2026). Vikingen overwinteren in Gent: De ware toedracht van de inval van de Noormannen (879–880). *Ghendtsche Tydinghen*, 55(1), 2–24.
- den Hartog, E. (2012). De kromstaf van Ename: Een pastoraal gezagssymbool uit de 12de eeuw. *Relicta*, 9, 91–148.
- Deploige, J. (2007). Twisten via heiligen: Hagiografische dialogen tussen de Gentse abdijen van Sint-Pieters en Sint-Baafs (941–1079). *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 61, 31–82. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v61i1.4>
- Deploige, J. (2008). Tussen droom en daad. Kloosters en hun functie in de samenleving. In P. de Nijs & H. Kroeze (Eds.), *De middeleeuwse kloostergeschiedenis van de Nederlanden* (pp. 72–95). Waanders.
- Deploige, J. (2015). Liévin, St. Turnhout, Belgique: Brepols Publishers.
- Derolez, A. (2015). *The making and meaning of the Liber Floridus: A study of the original manuscript, Ghent, University Library MS 92* (Studies in Medieval and Early Renaissance Art History, Vol. 76). Harvey Miller Publishers / Brepols.

Deploige, J. (2024). De vele werken van de duivel in de volle middeleeuwen. In D. Praet (Ed.), *Satan : een geschiedenis van de duivel* (pp. 133–172). Borgerhoff & Lambergits.

Deploige, J. (2024). «Calculatores ac susurratores»: Rumeurs, ragots et ouï-dire dans l'hagiographie des abbayes Saint-Pierre et Saint-Bavon à Gand, Xe–Xle siècles. *Micrologus: Nature, Sciences and Medieval Societies*, 32, 131–152.

Derolez, A. (2025). *Liber Floridus: De oudste geïllustreerde encyclopedie (1121)*. Borgerhoff & Lambergits.

Deschepper, E. (2016). Een historisch-archeologisch onderzoek naar middeleeuwse landelijke bewoning rond Gent. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 70, 3–46. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v0i0.9419>

Deschepper, E. (2018). Een archeo-ecologische evaluatie van de middeleeuwse landschapsevolutie: Twee voorbeelden uit de regio Gent. In A.-M. Bru & G. Vermeiren (Eds.), *Archeologisch onderzoek in Gent 2018* (Vol. 8, pp. 9–28). Skribis. <https://openjournals.ugent.be/hmgog/article/id/70476/>

Deschepper, E. (2021). De boer en zijn plattegrond: Archeologische inzichten over het vroegmiddeleeuwse huis en erf. *Tijd-Schrift. Heemkunde en lokaal-erfgoedpraktijk in Vlaanderen*, 11(3), 7–29.

Deschepper, E. (2022). *Early medieval domestic architecture in Northern Francia, ca. AD 450–1000* (Onuitgegeven doctoraatsverhandeling). Universiteit Gent.

Deschepper, E., & De Clercq, W. (2021). Out of the darkness, into the light: A review of archaeological research on Early Medieval rural settlements in Northern Francia. *The Medieval Low Countries. An Annual Review*, 8, 7–50.

Deschepper, E., De Graeve, A., De Maeyer, W., & Cherretté, B. (2025). *Van hoeve tot dorp? Middeleeuwse nederzettingsevolutie in Zuidwestelijk Vlaanderen* (SYNTAR 32). Agentschap Onroerend Erfgoed. <https://oar.onroenderfgoed.be/publicaties/SYNT/32/SYNT032-001.pdf>

Deschepper, E., Dyselinck, T., Hoorne, J., & Vanoverbeke, R. (2024). Gent, het platteland en de Vikingen : inzichten uit Gentbrugge. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 77, 151–212.

Deschepper, E., Verbrugghe, G., Hoorne, J., & De Clercq, W. (2021). Four decades of rural archaeology in the medieval county of Flanders : the impact of development-led archaeology. *Medieval Settlement and Infrastructure Archaeology 2 : North/Central Europe*. Presented at the Medieval settlement and infrastructure archaeology seminar series 2021-2022. Session 2: Northern and Central Europe, online. <https://www.youtube.com/watch?v=Cj2ZuxRqx0s>

De Smet, G., & Verstraete, D. (1951). *De proosdij van Papinglo te Maldegem-Kleit: Een bijdrage tot de ontginningsgeschiedenis van het Meetjesland*. Van Hoestenbergh.

Desmet, G. (1969). *Het beheer van de Sint-Baafsabdij te Gent vanaf het midden van de 11de tot het midden van de 16de eeuw* (Onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Universiteit Gent).

De Smidt, F., & Van De Weerd, H. (1949–1950). Verslag over de ontdekking van drie abtsgraven tijdens opgravingen in de abdijkerk van de voormalige Sint-Baafsabdij te Gent. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent, N.R.*, 4(1), 86–96.

De Smidt, F. (1956). *Opgravingen in de Sint-Baafsabdij te Gent: De abdijkerk*. Provincie Oost-Vlaanderen.

Despodt, V. (2001). *Dat du best, was ic ende wat ic bem, dat sal tu werden ...: Gentse grafmonumenten en grafschriften tot het einde van de Calvinistische Republiek (1584)* (Onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Universiteit Gent).

de Thielrode, J. (1298/1835). *Chronique de S. Bavon à Gand, par Jean de Thielrode (1298) : D'après le ms. original, appartenant à M. Lammens, bibliothécaire de l'université de cette ville*, (A. Van Lokeren, Ed.) Vasas.

De Vos, A. (Werkgroep). (1994). *Geschiedenis van Evergem* (2 dln.). Gemeente Evergem

De Vos, K. (1983–1984). *Regulier en spiritueel leven in een laatmiddeleeuwse Benedictijnerabdij: De Sint-Baafsabdij te Gent* (Onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Rijksuniversiteit Gent).

Devriese, L. (2007). Heilig Kerstparochie en Sint-Baafsdorp. *Jaarboek De Oost-Oudburg*, 44, 201–216.

Devriese, L. (2012). De Rietgracht: Grens van het Gentse Vrije. Sint-Amandsberg als voorbeeld. *De Oost-Oudburg. Jaarboek*, 49, 149–188.

Devriese, L. (2012). Tradities overleven ongemerkt. *Van Mensen en Dingen*, 10(2), 5–10.

Devriese, L. (2013). Lucas Munichstraat: Een abt slaagt er in zijn eigen abdij te laten opheffen. *Jaarboek De Oost-Oudburg*, 50, 233–241.

Devriese, L. (2013). Vlees eten, mag dat wel? Voorgeschiedenis van het hedendaagse vegetarisme. *Van Mensen en Dingen: tijdschrift voor volkscultuur in Vlaanderen*, 11(4), 5–40.

Devriese, L. (2015). Gandastraat Gent, oorspronkelijk Gand: Straatnamen in het oude Sint-Baafsdorp. *Jaarboek de Oost-Oudburg*, 52, 379–384.

Devriese, L. (2015). Konijntjes in de Warande, lamprei in de abdij: Hoe het konijn bij ons verspreid werd. *Van Mensen en Dingen*, 13(2), 4–13.

Devriese, L. (2015). Slaapcomfort voor rijk en arm (Gent, 14de-17de eeuw). *Van Mensen en Dingen: Tijdschrift voor volkscultuur in Vlaanderen*, 13(4), 10–33. <https://doi.org/10.21825/vmend.v13i4.5029>

Devriese, L. (2016). Luxeueuze boeken en devotievoorwerpen in een rijk Gents koopmanshuis: Te Putte, alias Gouden Leeuwplein (1398). *Ghendtsche Tydinghen*, 45(6), 390–395. <https://doi.org/10.21825/gt.v45i6.16769>

Devriese, L. (2017). Met de relieken van de heilige Amelberga van Gent naar Temse. Vergeten jaarlijkse bedevaart (tot 1539) van de Sint-Pietersabdij, tegenhanger van de Sint-Lievensprocessie van Sint-Baafs. *Van Mensen en Dingen: tijdschrift voor volkscultuur in Vlaanderen*, 15(3), 14–26.

Devriese, L. (2019). Beestig: huisdieren volkskundig, biologisch en historisch bekeken. *Van Mensen en Dingen: Jaarboek voor volkscultuur in Vlaanderen*, 113–254.

Devriese, L., & Gelaude, F. (2008). Schelde en Leie: Wie mondt uit in wie ... en waar? *De Oost-Oudburg. Jaarboek*, 45, 261–300.

Devriese, L., & Gelaude, F. (2016). De Rietgracht en de 'Vrijheid van Gent'. Deel 1. Betekenis. *Ghendtsche Tydinghen*, 45(2), 90–97. <https://doi.org/10.21825/gt.v45i2.8922>

- Devriese, L., & Gelaude, F. (2016). De Rietgracht en de 'Vrijheid van Gent'. Deel 2. Complexe waterlopengrens. *Ghendtsche Tydinghen*, 45(3), 170–186.
<https://openjournals.ugent.be/gt/article/67513/galley/191768/view/>
- Devriese, L., & Gelaude, F. (2018). 'Van Ganda naar Ganda'. *Ghendtsche Tydinghen*, 47(4-5), 253–263.
- De Winter, R., & Erauw, K. (2017). *De Papegaaiwijk in Gent: Spiegel van 800 jaar religieus leven*. Nevelland vzw.
- Dhanens, E. (1965). *Inventaris van het kunstpatrimonium van Oost-Vlaanderen, V: Sint-Baafskathedraal, Gent*. Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen.
- D' Hooghe, C. (1991). Corbie in Brugge. Geschiedenis van een stadsbuurt van 1300 tot heden. *Brugs Ommeland*, 1991, 5–54.
- Dierickx, M. (1960). *Geschiedenis van Zingem*. De Nederlandsche Boekhandel.
- Donckels, R. (2011). *De regel van Benedictus & KMO's: Wat KMO's en monniken van elkaar kunnen leren*. Roularta Books.
- Duby, G. (1978/1985). *De drie orden: Het zelfbeeld van de feodale maatschappij, 1025–1225* (B. Raymakers, Vert.). Elsevier.
- Duby, G. (Ed.). (1988). *Geschiedenis van het persoonlijk leven: Van het feodale Europa tot de Renaissance*. Agon.
- Duby, G. (1989). *Bernard van Clairveaux en de cisterciënzerkunst* (R. de Roo-Raymakers, Vert.). Agon.
- Dumolyn, J., & Brown, A. (Eds.). (2019). *Brugge. Een middeleeuwse metropool 850-1550*. Sterck & De Vreese.
- Duquet, F. (1980). *Zo was Bavegem*. Frans Duquet.
- Duverger, E. (1974). De koormantel van Lieven Hughenois. *Openbaar Kunstbezit Vlaanderen*, 12, 39–42.
- Eichberger, D. (Ed.). (2005). *Dames met Klasse: Margareta van York / Margareta van Oostenrijk*. Davidsfonds.
- Eloot, O. (2015). Prezent alze manne: De oordeelvinders van het leenhof van de Sint-Pietersabdij aan het einde van de 14de eeuw. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 69, 41–68. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v0i0.5842>
- Ervynck, A., De Vuyst, W., Lievois, D., Thieren, E., Ottoni, C., & Van Neer, W. (2013). De poot van de wolf aan de poort van het Steen. Een bijna vergeten museumstuk en het lot van Canis lupus in postmiddeleeuws Vlaanderen. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 67, 3–27. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v0i0.1145>
- Evrard, A.-K., Goossens, N., Kluyskens, P., Rambaut, A., & Thiery, M. (Red.). (1993). *Acht eeuwen Gentse ziekenhuizen*. Universitair Ziekenhuis Gent.
- Falter, R. (2012). *België. Een geschiedenis zonder land*. De Bezige Bij.
- Fosse, G., Delfolie, K., & Roumegoux, Y. (Red.). (2002). *Wandignies-Hamage, ancienne abbaye de Hamage*. DRAC Nord-Pas-de-Calais.

Fris, V. (1922). La citadelle de Charles-Quint et le Château des Espagnols à Gand. *Annales de l'Académie royale d'Archéologie de Belgique*, 69, 5–66.

Gabriël, R. (2009). Boekenlijsten en Material Philology: Methodologische overwegingen bij de boekenlijst van Michael van der Stoct (ca. 1394). *Queeste. Tijdschrift over middeleeuwse letterkunde in de Nederlanden*, 16(2), 83–111.

Gachard, L.-P. (1846). *Relation des troubles de Gand sous Charles-Quint, par un anonyme; suivie de trois cent trente documents inédits sur cet événement*. M. Hayez, Imprimeur de l'Académie Royale de Belgique.

Gaillard, M. (2015). L'implantation et le développement du christianisme. In P. Demolon (Ed.), *Le haut Moyen Âge dans le nord de la France: Des Francs aux premiers comtes de Flandre, de la fin du IVe au milieu du Xe siècle* (pp. 167–169). Arkéos.

Gavin, J., & Genequand, P. (2021). *Énigmes mathématiques au temps de Charlemagne: À propos des propositions pour aiguïser l'esprit des jeunes*. Presses polytechniques et universitaires romandes.

Gelaude, F. (2010). *Gent, rivierduinen en dekzanden* (Erfgoedmemo 44). Gentse Vereniging voor Stad, Archeologie, Landschap en Monumenten (GVSALM).

Gelaude, F. (2018). *De vroege hydrografie van de stad Gent: een geomorfologisch en historisch onderzoek van menselijke ingrepen in de waterhuishouding van het middeleeuwse Gent* (Doctoraatsverhandeling, Universiteit Antwerpen). Universiteit Antwerpen.

Gelaude, F. (2021). *Getemde rivieren: Hoe het middeleeuwse Gent Schelde en Leie bedwong*. Die Keure.

Gelaude, F. (2023). Reconstructie van het rivierenlandschap rond Gent: Het landschap in en rond Gent in de vroege middeleeuwen. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 77, 5–32.

Gelaude, F., & Devriese, L. (2016). De Rietgracht en de vrijheid van Gent. *Ghendtsche Tydinghen*, 45(3), 170–186. <https://doi.org/10.21825/gt.v45i3.16798>

Gezels, E. (2010). De Gentse edelsmeden en hun ambachtsleven tijdens de 15de en 16de eeuw. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 64(2), 217–306. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v0i0.756>

Gezels, E., Van Ormelingen, J.-J., & Van Damme, J. (2015). *Biografisch lexicon van de Gentse edelsmeden uit de 15de en 16de eeuw*. Provinciebestuur Oost-Vlaanderen.

Gorissen, P. (1954/1955). De invoering van het vorstelijk benoemingsrecht in de Nederlandse abdijen onder Karel V. *Bijdragen voor de Geschiedenis der Nederlanden*, 9, 190–237; 10, 25–37.

Grévin, B. (2022). The forgotten empire of *ars dictaminis* (Eleventh–Fifteenth Centuries). *Eranos. Acta philologica suecana*, 112(Latinity after Antiquity), 51–71. <https://doi.org/10.33063/er.v112i.8>

Grootaers, W., & Mees, M. (Eds.). (1996). *Zeven eeuwen Augustijnen: Een kloostergemeenschap schrijft geschiedenis*. Snoeck-Ducaju & Zoon.

Gyseling, M. (1946). Over het gewoonterecht van hooger en lager personeel in een middeleeuwse benedictijnenabdij. *Oostvlaamsche Zanten*, 21, 47–62.

- Gysseling, M. (1974). *Geschiedenis van Oostakker en Sint-Amandsberg tot 1794*. Gemeentebestuur Oostakker / Documentatiecentrum voor Streekgeschiedenis dr. Maurits Gysseling.
- Gysseling, M. (1986). Uit de vroege geschiedenis van Gent en de Oost-Oudburg. *Jaarboek De Oost-Oudburg*, 23, 5–73.
- Gysseling, M. (1989). De oudste annalen van de Sint-Baafsabdij. *Jaarboek De Oost-Oudburg*, 26, 5–16.
- Gysseling, M. (1991). De proosten van Sint-Baafs en van Sint-Amands. *Jaarboek De Oost-Oudburg*, 28, 5–17.
- Gysseling, M. (1991). De laatmiddeleeuwse Sint-Baafskapel te Mendonk. *Jaarboek De Oost-Oudburg*, 28, 51–55.
- Gysseling, M., & Koch, A. C. F. (1950). *Diplomata Belgica ante annum millesimum centesimum scripta*. Belgisch Inter-universitair Centrum voor Neerlandistiek.
- Gysseling, M., & Vervaeke, A. (1988). *De vroegste geschiedenis van Lochristi en Zaffelaere*. Heemkundige Kring De Oost-Oudburg.
- Haemers, J. (2024). Het beleg van Gent, de bouw van het Rabot en de vergelding van Maximiliaan (1488–1492): Een studie over het politieke gebruik van ruimte en militaire bouwplannen in de laatmiddeleeuwse stad. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 74(1). <https://doi.org/10.21825/hmgog.90114>
- Hannam, J. (2010). *Gods filosofen: Hoe in de Middeleeuwen de basis werd gelegd voor de moderne wetenschap*. Nieuw Amsterdam.
- Hanson, M. (2015). *Benedictijnen aan Ganda: Een korte geschiedenis van de Sint-Baafsabdij in Gent (630–1545)*. Buren van de Abdij.
- Hanson, M. (2016). Stadslandbouw in Gent: Het Sint-Baafsdorp in de late middeleeuwen. *Ghendtsche Tydinghen*, 45(6), 330–341. <https://doi.org/10.21825/gt.v45i6.16760>
- Hanson, M. (2017). Fascinatie voor een ruïne: de Gentse Sint-Baafsabdij. *Van Mensen en Dingen: Tijdschrift voor Volkscultuur in Vlaanderen*, 15(4), 45–50.
- Hanson, M. (2017). Karel V en de opvolging van de bouw van het nieuwe kasteel te Gent (1540–1545). *Ghendtsche Tydinghen*, 46(2), 93–100. <https://doi.org/10.21825/gt.v46i2.16921>
- Hanson, M. (2017). Het Nieuwhof van de Sint-Baafsabdij te Gent: Opvolger van het hof Te Slote. *Ghendtsche Tydinghen*, 46(3), 180–190. <https://doi.org/10.21825/gt.v46i3.16911>
- Hanson, M. (2018). De twee Gentse benedictijnenabdiën en het humanisme. *Ghendtsche Tydinghen*, 47(6), 359–372. <https://doi.org/10.21825/gt.v47i6.16844>
- Hanson, M. (2018). Karel V en de laatste abtsbenoemeningen in de Sint-Baafsabdij te Gent. *Van Mensen en Dingen: tijdschrift voor volkscultuur in Vlaanderen*, 16(1), 63–69.
- Hanson, M. (2018). Proosten en proosdiën in de Gentse Sint-Baafsabdij. *Van Mensen en Dingen: Tijdschrift voor Volkscultuur in Vlaanderen*, 16(1), 70–76.
- Hanson, M. (2020). Zieke monniken in de Sint-Baafsabdij te Gent: Monastieke infirmerieën in de middeleeuwen. *Ghendtsche Tydinghen*, 49(1), 34–42. <https://doi.org/10.21825/gt.84997>

- Hanson, M. (2023). De ruïnes van de Sint-Baafsabdij: een monumentale toeristische trekpleister in Gent (1882-1944). *Ghendtsche Tydinghen*, 52(1), 22–43. <https://doi.org/10.21825/gt.94114>
- Hanson, M. (2023). Lenen van de Sint-Baafsabdij (1100–1400). *Ghendtsche Tydinghen*, 52(2), 133–139. <https://doi.org/10.21825/gt.94109>
- Hap, C. (1973). Middelnederlandse heiligenlegenden bewerkt door Olivier De Lange: Een studie over de handschriften. *Handelingen van de Koninklijke Zuidnederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis*, 27, 75–121. <https://doi.org/10.21825/kzm.v27i0.20943>
- Hawes, J. (2017). *Duitsland in het kort*. Balans.
- Herkenrode vzw & VtbKultuur. (2008). *Hooglied van de cisterciënzers: Lezingenreeks 2007–2008* (Brochure abdij Herkenrode). Herkenrode vzw / VtbKultuur.
- Het Spaans Kasteel Gent: Van dwangburcht tot woonwijk*. (2018). De Buren van de Abdij.
- Hoondert, L. (2010). *Kloosterkleding in beeld* (Onuitgegeven masterscriptie, Universiteit Utrecht). <https://staticweb.hum.uu.nl/memo/kloosterkleding/scriptie.pdf>
- Hoornaert, L. (1997). *Boter en kaas in de Kasselrij Veurne (16de-begin 19de eeuw)* Licentiaatsverhandeling, Universiteit Gent. https://www.thesis.net/boter_kas/boter_kas_hfst_6_2.htm
- Huysmans, O. (2024). *West-Europa in de hoge en late middeleeuwen (c. 1000-1500)*. Acco Uitgeverij.
- Kerkfabriek Sint-Macharius Gent. (2013). *De heilige Macharius van Antiochië*. https://www.yumpu.com/nl/document/view/20527881/de-heilige-macharius-van-antiochie-kerkfabriek-sint-macharius-gent?utm_source=chatgpt.com
- Koch, A. C. F. (1990). Gent in de 9de en 10de eeuw: Enkele benaderingen. *Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, 14(3), 3–43.
- Koldewey, J. (2007). Kreeg de onthoofde heilige ook een reliekhofd? Over bedevaarten naar Sint-Lieven, pelgrimstekens en reliekbustes. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 61(1), 123–148. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v61i1.438>
- Komter, A. E. (Ed.). (1997). *Het geschenk: Over de verschillende betekenissen van geven*. Amsterdam University Press.
- Kool, M. (1999). *Die conste vanden getale: Een studie over Nederlandstalige rekenboeken uit de vijftiende en zestiende eeuw, met een glossarium van rekenkundige termen* (Middeleeuwse studies en bronnen, nr. 64). Uitgeverij Verloren. https://www.dbnl.org/tekst/kool006cons01_01/index.php
- Laleman, M. C. (1992). *De Sint-Pietersabdij te Gent: Dertien eeuwen geschiedenis en cultuur*. International Club of Flanders.
- Laleman, M. C. (1996). Woord, beeld en materie: Het Sint-Baafsdorp te Gent. In *Quid valet ingenio: Liber amicorum Johan Decavele* (pp. 289–317).
- Laleman, M.-C. (Ed.). (2012). *Op weg door Gent: Historische routes in het stedelijk landschap*. Snoeck.
- Laleman, M. C. (Ed.). (2013). *Hondersteboven: 100 archeologische beelden uit Gent*. Stad Gent.

- Laleman, M. C. (2014). Bodemverhalen: 40 jaar archeologisch stadsonderzoek in Gent. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 68, 7–48. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v0i0.3619>
- Laleman, M. C. (2014). *Gent, laatmiddeleeuwse tegelvloeren* (Erfgoedmemo 71). Gentse Vereniging voor Stadsarcheologie en Lokaal Monumentenzorg.
- Laleman, M. (2023). Van materiële fragmentatie tot (re)constructie. Gent tussen Romeinen en graven van Vlaanderen. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 77, 34–60.
- Laleman, M. C., & Baldewijns, J. (2014). Het panoramisch gezicht op Gent 1534. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 68, 165–207. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v0i0.3626>
- Laleman, M. C. (Dir.), Dupont, G., & Steurbaut, P. (Red.). (2015). *Kleurrijk: Wynantz & Gent omstreeks 1820*. Snoeck.
- Laleman, M. C., & Lievois, D. (1993). De 16de-eeuwse glasmakersfamilie Lonis. *Stadsarcheologie: Bodem en monument in Gent*, 17 (3), 5–45.
- Lamarcq, D. (1993). *Het latrinaire gebeuren: de geschiedenis van de W.C.* Stichting Mens en Cultuur.
- Lap, T. B. (2021). *Consoling for homesickness: The transformation of worldly bonds in three 12th-century monastic letter collections* (Doctoral dissertation, University of Groningen). University of Groningen. <https://doi.org/10.33612/diss.183519269>
- Lardinois, P. (1977). Symptomen van een middeleeuwse clan: de erfachtige lieden te Gent in de eerste helft van de 14e eeuw. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 31(1), 65–76. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v31i1.184>
- Lauwers, D. (1999). *De leden van de Raad van Vlaanderen onder Jan zonder Vrees (1405-1419)* (Licentiaatsverhandeling, Universiteit Gent).
- Lavigne, E. (1993). *Kroniek van de abdij van Sint-Truiden: Deel III, 1558–1679* (Maaslandse monografieën nr. 53). Eisma.
- Lawrence, C. H. (2004). *Kloosterleven in de Middeleeuwen in West-Europa en de Lage Landen* (E. Frankemölle, Vert.). Pearson Benelux.
- Le Goff, J. (1984/1987). *De cultuur van middeleeuws Europa* (vert. uit het Frans: *La civilisation de l'Occident médiéval*). Wereldbibliotheek.
- Lievois, D. (2006). Fruit en fruitverkopers in Gent (1357-1542). *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 60, 75–144. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v60i0.423>
- Lievois, D. (2008). *Kaas en boter in Gent (1314-1542)*. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 62(1). <https://doi.org/10.21825/hmgog.v62i1.9>
- Louis, E. (1995). Fouilles archéologiques sur le site du monastère Mérovingien puis Carolingien de Hamage (France, département du Nord). *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 49(1), 45–69. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v49i1.320>
- Louis, E. (1996). *Hamage, abbaye mérovingienne et carolingienne*. Service archéologique de Douai.

- Louis, E. (2014). Espaces monastiques sacrés et profanes à Hamage (Nord), VIIe–IXe s. In M. Lauwers (Ed.), *Monachisme et espace social dans l'Occident médiéval* (Collection d'études médiévales de Nice, vol. 16, pp. 435–471). Brepols.
- Lyons, J. (2010). *Het Huis der Wijsheid: Hoe Arabieren de westerse beschaving hebben beïnvloed* (R. van de Plassche & J. van de Westelaken, Vert.). Bulaaq/EPO.
- Maier, C. T. (2007). Saints, tradition and monastic identity: The Ghent relics, 850–1100. *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, 85, 223–277.
- Mantels, R. (2013). *Gent: Een geschiedenis van universiteit en stad, 1817–1940*. Academia Press.
- Mantels, R., Van Bruaene, A.-L., Verbruggen, C., & Deneckere, G. (Eds.). (2015). *Geloven in Gent: plaatsen van het religieuze verleden*. Academia Press.
- Maréchal, G. (1966). *Het Sint-Annahospitaal te Sint-Baafs te Gent*. Annalen van de Belgische Vereniging voor Hospitaalgeschiedenis, 4, 31–50.
- Maréchal, G. (2007). *Naissance et premiers développements des hôpitaux urbains*. In A. Degraeve & S. Demeter (Eds.), *Hôpitaux du Moyen Âge et des Temps Modernes: Actes (Archaeologia Mediaevalis, 25, pp. 91–100)*. Direction des Monuments et des Sites de la Région de Bruxelles-Capitale.
- Maréchal, G. (2011). De vergeten Gentse parochie: Het Spaans Kasteel in de 17de eeuw. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 65(1–2), 127–176.
- Maréchal, G. (2011). Van arm en ziek in het Sint-Baafsdorp en in het Spaans Kasteel (13de–17de eeuw). In *De burenen van de Abdij: 800 jaar arm en rijk in de Machariuswijk (pp. 19–34)*. De Buren van de Abdij. <https://www.burenvandeabdij.be/wp-content/uploads/2020/07/De-Buren-van-de-Abdij.pdf>
- Mareel, S. (2010). *Voor vorst en stad: Rederijkersliteratuur en vorstenfeest in Vlaanderen en Brabant (1432–1561)*. Amsterdam University Press.
- Martiny, J. C. (2014). *Het munthuis in Gent van de Karolingers tot de Calvinistische Republiek. Deel I: Karel de Grote – Lodewijk van Male (768–1384)*. Academia Press.
- Mattens, D. (2019). Toponiemen op het Westveld. *Jaarboek De Oost-Oudburg*, 56, 273–380.
- Mazeure, N. (2001). Het “Chronicon” van Johannes van Thielrode: Een Baafse kruisbestuiving tussen historiografie en diplomatisch bronnenmateriaal. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 55, 93–134. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v55i1.371>
- Mazeure, N. (2006). “Regressie” in de laatmiddeleeuwse monastieke geschiedschrijving: De casus van de Gentse benedictijnenabdijen Sint-Baafs en Sint-Pieters. *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, 84(2), 217–242. <https://doi.org/10.3406/rbph.2006.5013>
- Meeder, S. (2019). *Irish peregrinatio and cultural exchange*. In *Le migrazioni nell'alto Medioevo. Atti delle Settimane di Studio del Centro Italiano di Studi sull'Alto Medioevo, LXVI, Vol. I* (pp. 427–448). CISAM — Istituto Storico Italiano per il Medio Evo.
- Meijns, B. (2000). *Veelheid en verscheidenheid: De kanonikale instellingen in het graafschap Vlaanderen tot ca. 1155*. Trajecta, 9(3), 233–251.
- Meijns, B. (2002). L'ordre canonial dans le comté de Flandre depuis l'époque mérovingienne jusqu'à 1155: Typologie, chronologie et constantes de l'histoire de fondation et de réforme. *Revue d'Histoire Ecclésiastique*, 97(1), 5–58.

- Meire, P., Amery, D., & Decler, M. (2015). *De Schelde van bron tot monding*. Academic & Scientific Publishers.
- Melville, G. (2012). *Die Welt der mittelalterlichen Klöster: Geschichte und Lebensformen*. C. H. Beck.
- Mériaux, C. (2008). L'espace du diocèse dans la province de Reims du haut Moyen Âge. In F. Mazel (Ed.), *L'espace du diocèse. Genèse d'un territoire dans l'Occident médiéval (Ve–XIIIe siècle)* (pp. 119–141). Presses universitaires de Rennes.
- Meuthen, E. (1988). *Kölner Universitätsgeschichte. Band I: Die alte Universität*. Böhlau.
- Meyer, H. D. (1992). Nieuwe getuigenissen over stormvloedschade in Zeeuws-Vlaanderen in de jaren 1375 tot 1412. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 46(1), 5–46. <https://openjournals.ugent.be/hmgog/article/id/70795/>
- Meijns, B. (2007). Les premières collégiales des comtes de Flandre, leurs reliques et les conséquences des invasions normandes (IXe–Xe siècles). *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis / Revue Belge de Philologie et d'Histoire*, 85(3), 539–575.
- Milis, L. (1977). Kerk en religieus leven tot 1070. In *Algemene geschiedenis der Nederlanden* (Vol. 1, pp. 266–285). Fibula-Van Dishoeck.
- Milis, L. (1982). *Kerk en religieus leven van ca. 1070–1380*. In *Algemene geschiedenis der Nederlanden* (Vol. 3, pp. 166–211). Fibula-Van Dishoeck.
- Milis, L., e.a. (1992). *De heidense middeleeuwen*. Brepols.
- Milis, L. J. R. (1998). *Hemelse monniken, aardse mensen: Het monnikenideaal en zijn betekenis voor de middeleeuwse samenleving*. Houtekiet.
- Milo, monachus Sancti Amandi. (n.d.). *Vita S. Amandi* [Manuscript]. Archief van de abdij van Saint-Amand, Saint-Amand-les-Eaux, Frankrijk.
- Misonne, D. (1984). Gérard de Brogne. In *Dictionnaire d'histoire et de géographie ecclésiastiques* (Vol. 20, cols. 724–740). Letouzey et Ané.
- Missiaen, N. (2018). *Bisschop tussen Kerkhervorming en onafhankelijkheidsstrijd: De positie en rol van Lambert van Zonnebeke, een vroeg twaalfde-eeuwse bisschop van Noyon-Doornik* (Masterproef, KU Leuven).
- Mortier, R. (2016). *Wat eten we vandaag? Een analyse van de laatmiddeleeuwse voedingsgeschiedenis van de stedelijke burgerij en de stedelijke abdijen op basis van kookboeken en rekeningen* (Masterproef, Universiteit Gent).
- Murray, J. (2020). Inside and out: What did religious men wear under their habits? *Florilegium*, 37, 67–78.
- Navez, P.-L., & Pycke, J. (2010). *Découvrir la cathédrale de Tournai*. Casterman.
- Nicholas, D. (2015). *Vlaanderen in de middeleeuwen* (J. Op de Beeck, Vert.) Overamstel Uitgevers. (Oorspronkelijk werk gepubliceerd 1992 als *Medieval Flanders*).
- Ninane, L. (1930). *L'abbaye de Saint-Bavon à Gand: Étude archéologique*. Imprimerie Sainte-Catherine.

Notteboom, B., & Lauwaert, D. (Red.). (2011). *Portret van een stad: Gent 1851-1921*, Mercatorfonds, Brussel & STAM.

Pairon, E. (1981). De financiën van de Sint-Baafsabdij in de 14e-15e eeuw. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 35(1), 61–79.

<https://openjournals.ugent.be/hmgog/article/70884/galley/195121/view/>

Pas, P. (1999). *De Gentse Sint-Baafsabdij en haar dorp*. Paul Pas.

Pas, P. (2007). De Gentse Sint-Baafsabdij en haar domeinen: een schets van de materiële groei van deze abdij sinds haar ontstaan, met link naar de opkomst van Sint-Lievens-Houtem. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 61(1).

<https://doi.org/10.21825/hmgog.v61i1.3>

Persoons, E. (1983). Kerk en religieus leven ca. 1380–1520. *Archief voor de Geschiedenis van de Nederlanden*, IV, 396–404.

Pinxten, R. (2007). Een antropologische kijk op heiligenverering. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, LXI(N.R.), 175–181.

<https://openjournals.ugent.be/hmgog/article/70652/galley/194889/view/>

Poelman, R. (1996). *Terugblik op Sint-Amandsberg*. Roger Poelman.

Postma, F. (2000). *Viglius van Aytta: De jaren met Granvelle, 1549-1564*. Walburg Pers. [Bol](#)

Prevenier, W. (1965). Een economische maatregel van de Vlaamse graaf in 1199: Het verbod der leningen tegen interest. *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 78, 389–401.

Prevenier, W. (Ed.) (1998). *Prinsen en poorters: Beelden van de laat-middeleeuwse samenleving in de Bourgondische Nederlanden, 1384–1530*. Mercatorfonds.

Provoost, A. (2009). *De eerste christenen. Hun denken en doen*. Davidsfonds/Kok.

Pye, M. (2014). *Aan de rand van de wereld. Hoe de Noordzee ons vormde* (Vertaald uit het Engels). De Bezige Bij.

Raedts, P. (2013). *De uitvinding van de rooms-katholieke kerk*. Wereldbibliotheek.

Raijmakers-Volaart, C. (2017). *Wees heilig, want ik ben heilig. Wat betekende heiligheid voor Columbanus?* (Masterscriptie). Universiteit Utrecht.

<https://studenttheses.uu.nl/bitstream/handle/20.500.12932/28228/HeiligheidColumbanus171217.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Roegiers, J. (2000). Sint-Baafs: abdij, kapittel, kathedraal (1536-1657). In B. Bouckaert (Red.), *De Sint-Baafskathedraal in Gent: van Middeleeuwen tot Barok* (pp. 106–139). Ludion.

Roelandt, D. (1972). De voedingsgewoonten in de Gentse Sint-Pieters- en Sint-Baafsabdij tijdens de late middeleeuwen. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 26(1), 41–68. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v26i1.26>

Roelens, J., & van Kleij, N. (Eds.). (2023). *Middeleeuwse medemensen: De clichés over de donkere eeuwen voorbij*. Ertberg.

Ryckaert, M., & Vandewalle, A. (Eds.). (2014). *Uit de korf van de Emulatie: Baanbrekende historische bijdragen gepubliceerd in 175 jaar Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis te Brugge*. Genootschap voor Geschiedenis.

- Schrama, M. (2006). *De regel van de liefde. Over de volgelingen van Augustinus*. Ten Have.
- C.A. Serrure (ed.). (1872) *Keukenboek uitgegeven naar een Handschrift der vijftiende eeuw*. Bewaard in de bibliotheek van Universiteit Gent. <https://www.uni-giessen.de/de/fbz/fb05/germanistik/absprache/sprachverwendung/gloning/tx/serrure.htm>
- Shopkow, L. (2017). Mooning the abbot: A tale of disorder, vulgarity, ethnicity, and underwear in the monastery. In C. M. Nakashian & D. P. Franke (Eds.), *Prowess, piety, and public order in medieval society: Studies in honor of Richard W. Kaeuper* (pp. 179–198). Brill. https://doi.org/10.1163/9789004341098_011
- Siffer, A. (1900) *Le musée et les ruines de l'abbaye Saint-Bavon*. Siffer.
- Smeyers, K. (2023). *Ezelsoren en wolfstanden. De geschiedenis van het boek (800-1500)* (met illustraties van J. Snaet). Sterck & De Vreese.
- Smitz, H. (2026). *De (Wester)schelde: Van een veengracht naar een internationale vaarweg voor schepen met 16 m diepgang*. Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas.
- Soens, T. (2009). *De spade in de dijk? Waterbeheer en rurale samenleving in de Vlaamse kustvlakte (1280-1580)*. Academia Press.
- Soly, H. (Ed.). (1999). *Karel V, 1500-1558: De keizer en zijn tijd*. Mercatorfonds.
- Somers, A. (2016). 'Amici nunc sicut et antea' : een stedelijke parochiekerk en een prinselijk kapittel tussen kerk en wereld in het laatmiddeleeuwse en vroegmoderne Gent: Sint-Niklaas en Sint-Veerle, 1384-1614. Universiteit Gent. Faculteit Letteren en Wijsbegeerte.
- Somers, A. (2017). Sint-Veerle, de vergeten Gentse heilige. *Archiefink*, 17(1), 1–3.
- Steenbeke, H. (1964). *De exploitatie van het domein van de St.-Baafsabdij te Gent (1475-1537)* (Licentiaatsverhandeling, Katholieke Universiteit Leuven)
- Stadsmuseum Gent. (2015). *L'affaire 1534: Radiographie d'une oeuvre majeure* (Korte verklarende teksten bij de tentoonstelling *De zaak 1534. Een topstuk doorgelicht*, STAM Gent, 26 februari–24 mei 2015). STAM Gent.
- Stockman, L. (1995). De oprichting van de dekenij Aardenburg (ca. 1295) en het rijke roomse leven in en om de Mariakerk van Aardenburg (966–1625). *Bijdragen tot de Geschiedenis van West-Zeeuws-Vlaanderen*, 23, 11–24.
- Stoops, G., (2015). Een stukje 'Gent 1534' ontraadseld. Bultjes worden doelen. *Ghendtsche Tydinghen* 44(3). <https://doi.org/10.21825/gt.v44i3.8825>
- Ten Haaf, L. (2014). Administratieve organisatie en archiefbewustzijn in de abdij en het hospitaal van de Bijloke te Gent in de late middeleeuwen (einde 13de–14de eeuw). *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 68, 59–93. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v0i0.3621>
- Thoen, E. (1988). *Landbouweconomie en bevolking in Vlaanderen gedurende de late Middeleeuwen en het begin van de Moderne Tijden: tekstregio: de kasselrijen van Oudenaarde en Aalst (eind 13de–eerste helft 16de eeuw)* (Vol. 1–4). RUG. Faculteit Letteren en Wijsbegeerte.
- Thoen, E. (2005). Het archief van de Gentse Sint-Baafsabdij en het werk van landschapshistoricus en agrarisch historicus Adriaan Verhulst. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 59(LIX), 9–16. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v59i01.408>

Trio, P. (1990). *De Gentse broederschappen (1182–1580): Ontstaan, naamgeving, materiële uitrusting, structuur, opheffing en bronnen* (Verhandelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent, XVI). Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent.

Trio, P. (2007). Handel en wandel met een heilige. Organisatie van en deelnemers aan de laatmiddeleeuwse Sint-Lievensprocessie vanuit de Gentse Sint-Baafsabdij naar Sint-Lievens-Houtem (tot 1540). *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 61(1).
<https://doi.org/10.21825/hmgog.v61i1.5>

Tys, D. (2005). Domeinvorming in de 'wildernis' en de ontwikkeling van de vorstelijke macht: het voorbeeld van het bezit van de graven van Vlaanderen in het IJzerestuarium tussen 900 en 1200. In *Jaarboek voor Middeleeuwse Geschiedenis* (Vol. 7, pp. 34–87). Verloren.
https://researchportal.vub.be/en/publications/domeinvorming-in-de-wildernis-en-de-ontwikkeling-van-vorstelijke-/?utm_source=chatgpt.com

Tys, D. (2017). Macht, nederzetting en landschap in vroegmiddeleeuws Gent. In K. De Groote & A. Ervynck (Eds.), *Gentse geschiedenissen ofte, nieuwe historiën uit de oudheid der stad en illustere plaatsen omtrent Gent* (pp. 35–44). Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie.

Van Acker, J., Lehouck, A., Dawyndt, D., & Vanclooster, D. (Eds.). (2014). *Verloren glans: Innovatief interdisciplinair onderzoek op archeologisch vlakglas in Noordwest-Europa (10de-18de eeuw)* (Novi Monasterii: Jaarboek Abdijmuseum Ten Duinen, Vol. 13). Academia Press/Gemeente Koksijde.

Van Acker, K. G. (1952). De middeleeuwse schouten van Sint-Pieters en Sint-Baafs in het Gentse. *Ancients Pays et Assemblées d'États = Standen en Landen*, (4), 23–47.

Van Acker, K. G. (1959–1960). Nieuwe biografische gegevens over Raphaël de Marcatellis, abt van de Sint-Baafsabdij te Gent, bisschop van Rhodus en post-Bourgondische mecenas, stichter van een bijzondere librije van verluchte handschriften. *Gentse Bijdragen tot de Kunstgeschiedenis en de Oudheidkunde*, 18, 77–94.

Van Acker, K. G. (1960). De handschriften der vroegere St.-Baafslibrijë thans nog bewaard in de bibliotheek van het kapittel van de St.-Baafskathedraal in Gent. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 14, 63–86.

Van Asseldonk, G. A. (1955). *De Nederlanden en het Westers schisma (tot 1398)*. Dekker & van de Vegt.

Van Brabant, J. (1967). *Sint Bavo: edelman, boeteling en monnik*. Gemeentebestuur van Wilrijk.

Van Bruaene, A.-L. (1998). *De Gentse memorieboeken als spiegel van stedelijk historisch bewustzijn (14de tot 16de eeuw)* (Verhandelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent, Deel XXII). Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent

Van Bruaene, A.-L., & Bauwens, M. (2011). De Sint-Jacobskerk te Gent: een onderzoek naar de betekenis van de stedelijke parochiekerk in de zestiende-eeuwse Nederlanden. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 65, 103–125.
<https://doi.org/10.21825/hmgog.v0i0.1060>

Van Bruaene, A.-L., Blondé, B., & Boone, M. (Eds.). (2016). *Gouden eeuwen: Stad en samenleving in de Lage Landen (1100–1600)*. Academia Press.

Van Caenegem, R. C. (Ed.). (1978). *Galbert van Brugge, grafelijk secretaris: De moord op Karel de Goede. Dagboek van de gebeurtenissen in de jaren 1127–1128* (A. Demyttenaere, Vert.; A. Derolez & L. Devlieghe, Iconografie). Mercatorfonds.

Vancoppenolle, A. (1962). *Het Gentse parochiewezen vanaf 1200 tot op heden* (Licentiaatsverhandeling, Universiteit Gent).

Van der Meulen, M. (2012). *Cursus Middeleeuwse Manuscripten* (masterscriptie). Universiteit Utrecht. <https://studenttheses.uu.nl/handle/20.500.12932/10238>

Vanderputten, S. (2000). Clusterpatronen in de middeleeuwse monastieke historiografie. *Revue Belge de Philologie et d'Histoire*, 78(3–4), 773–795. <https://doi.org/10.3406/rbph.2000.4465>

Vanderputten, S. (2007). A time of great confusion: Second-generation Cluniac reformers and resistance to monastic centralisation in the county of Flanders (ca. 1125–1145). *Revue d'Histoire Ecclésiastique*, 102(1), 47–75.

Vanderputten, S. (2009). Monks, knights, and the enactment of competing social realities in eleventh- and early twelfth-century Flanders. *Speculum*, 84(3), 582–612. <https://doi.org/10.1017/S0038713400209317>

Vanderputten, S. (2011). Itinerant lordship: Relic translations and social change in eleventh- and twelfth-century Flanders. *French History*, 25(2), 143–163. <https://doi.org/10.1093/fh/crq002>

Vanderputten, S. (2012). Crises of cenobitism: Abbatial leadership and monastic competition in late eleventh-century Flanders. *English Historical Review*, 127(525), 259–284. <https://doi.org/10.1093/ehr/cer409>

Vanderputten, S. (2012). Monastic reform, abbatial leadership and the instrumentation of Cluniac discipline in the early twelfth-century Low Countries. *Revue Mabillon*, 23, 41–65.

Vanderputten, S. (2013). *Monastic reform as process: Realities and representations in Medieval Flanders, 900–1100*. Cornell University Press.

Vanderputten, S. (2013). *Reform, conflict, and the shaping of corporate identities: Collected studies on Benedictine monasticism in medieval Flanders, c. 1050–c. 1150*. LIT Verlag.

Vanderputten, S. (2016). An attempted reform of the general chapter of Benedictine abbots of Reims in the late 1160s. *Revue Mabillon*, 27, 23–48.

Vanderputten, S. (2017). Gebakkelei over de Gentse begraafplaatsen op het “generaal kapittel” van benedictijnenabten (1169–1170). In K. De Groote & A. Ervynck (Eds.), *Gentse Geschiedenissen ofte, nieuwe historiën uit de Oudheid der stad en illustere plaatsen omtrent Gent* (pp. 129–134). Stad Gent.

Vanderputten, S. (Ed.). (2018). *Abbots and abbesses as a human resource in the ninth- to twelfth-century West* (Vita Regularis, Vol. 74). LIT Verlag.

Vanderputten, S. (2020). *Medieval monasticisms: Forms and experiences of the monastic life in the Latin West* (Vol. 47). De Gruyter Oldenbourg.

Vanderputten, S. (Ed.). (2023). *Rethinking reform in the Latin West, 10th to early 12th century*. Brill.

Vanderputten, S. (2024). À quoi sert la *renovatio*? Réforme carolingienne et changements institutionnels dans la vie religieuse des IXe et Xe siècles. *Cahiers de civilisation médiévale*, 67(265), 263–271. <https://journals.openedition.org/ccm/16568>

- Vanderputten, S., & Meijns, B. (2010). Gérard de Brogne en Flandre: état de la question sur les réformes monastiques du Xe siècle. *Revue du Nord*, 92(385), 271–295.
- Vanderputten, S., & Meijns, B. (2010). Realities of reformist leadership in early eleventh-century Flanders: The case of Leduin, Abbot of Saint-Vaast. *Traditio: Studies in Ancient and Medieval History, Thought and Religion*, 65, 47–74.
- Van Den Kerkhove, A., & Baldewijns, J. (1993). *Museum voor stenen voorwerpen: Ruïnes van de Sint-Baafsabdij. Gids voor de bezoeker*. Stad Gent.
- Van de Wiele, J. (2016). *Gent: De kracht van verandering*. Snoeck.
- Van Driessche, Th. (1992). Het Hebberechtshospitaal in het Sint-Pietersdorp te Gent: Functie en ontwikkeling van een middeleeuws proveniershuis. *Handelingen van de Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, n.r. 46, 47–79. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v46i1.293>
- Van Durme, L. (2005). Dr. Maurits Gysseling en het archief van Sint-Baafs en Bisdom. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 59(LIX), 23–29. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v59i01.410>
- Vanhellemont, M., & Verheyen, K. (2011). *Bos onder de loep: 40 jaar onderzoek in het Aelmoeseneiebos*. Academia Press.
- Vanhemelryck, F. (2004). *Marginalen in de geschiedenis: Over beulen, joden, hoeren, zigeuners en andere zondebokken*. Davidsfonds.
- Vanheule, K. (2010). *Een dood verleden of een levende herinnering? Een studie naar de voorstellingen van het vroegmiddeleeuws heidendom in hoogmiddeleeuwse hagiografieën* (Masterscriptie, Universiteit Gent).
- Vanhoudt, H. (2015). *De munten van de Bourgondische, Spaanse en Oostenrijkse Nederlanden en van de Franse en Hollandse periode 1434-1830*. Vanhoudt.
- Van Lokeren, A. (1855). *Histoire de l'abbaye de Saint-Bavon et de la crypte de Saint-Jean à Gand*. L. Hebbelynck.
- Van Loon, J. (2009). De Vita Landoaldi (anno 980) als historische en prosopografische bron. *Bulletin de la Commission royale d'Histoire*, 175, 475–507.
- Van Loon, J. (2017). *Lo, Donk, Horst: Taalkunde als sleutel tot de vroege middeleeuwen* (Studies op het gebied van de Nederlandse taalkunde, nr. 4). Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde.
- Van Loon, J. (2021). *Antroponymie van Noordwest-Europa tot de twaalfde eeuw. Deel I: Vorm en betekenis van de namen* (Werken van de Vlaamse afdeling, nr. 31). Peeters Publishers.
- Van Maldeghe, J. (1977). *Maldegems erfgoed: Deel I*. Maldegem.
- Van Maldeghe, J. (2004). *Papinglo. Proosdijhoeve in het Maldegemveld* (brochure).
- Vanommelaeghe, H. (2017). *Qualis debeat esse abbas?: De evolutie van abbatiale (zelf-)representaties in Vlaanderen en Lotharingen (ca. 919–1125)* (Masterscriptie, Universiteit Gent).
- Van Oostrom, F. (2006). *Stemmen op schrift. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur vanaf het begin tot 1300*. Bert Bakker.

Van Oostrom, F. (2013). *Wereld in woorden. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1300–1400*. Bert Bakker.

Van Peteghem, P. P. J. L. (2015). *De Nederlanden en het Vrijgraafschap Bourgondië tussen paus en keizer: De rol van het apostolische indult in de staatkundige centralisatie en desintegratie onder Karel V (1500-55-58)* (Staat en Recht, nr. 21). Wolters Kluwer Nederland B.V.

Van Tyghem, F. (1966). *Op en om de middeleeuwse bouwwerf* (Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wijsbegeerte, Letteren en Schone Kunsten, 1-2). Koninklijke Vlaamse Academie voor Wijsbegeerte, Letteren en Schone Kunsten.

Van Uytfanghe, M. (1980). Bavo. In *Lexikon des Mittelalters* (Vol. 1, p. 1696). Artemis & Winkler.

Van Vliet, K. (2002). *In kringen van kanunniken: Munsters en kapittels in het bisdom Utrecht 695–1227* [Scriptie, Universiteit van Amsterdam]. Walburg Pers.

Van Waesberghe, J. F. A. M. (1967). *De Akense regels voor canonici en canonicae uit 816: Een antwoord aan Hildebrand Gregorius VII en zijn geestverwanten* (Scriptie, Katholieke Universiteit Nijmegen). Van Gorcum.

Van Wesemael, M. (z.j.). Over Sint-Macharius: De populairste aller Gentse heiligen. *Ghendtsche Tydinghen* 10(5). <https://openjournals.ugent.be/gt/article/id/68083/>

Van Werveke, A. (1907). Het Auweet, de groote parade van Halfvasten vóór 1540. *Bulletijn der Maatschappij voor Geschiedenis- en Oudheidkunde te Gent*, 15, 254–267.

Van Werveke, A. (1912). *Bouwvallen van Sint-Baafsabdij en Museum van Stenen Voorwerpen: Gids van den bezoeker* (4de druk). Connehay.

Van Werveke, A. (1934). *De Gentsche stadsfinanciën in de Middeleeuwen* (Mémoires de l'Académie royale de Belgique, classe des lettres et des sciences morales et politiques, 2e série, tome XXIV). Palais des Académies.

Van Werveke, A. (1963). A-t-il existé des fortifications à Saint-Omer antérieurement à 878-881? *Bulletin des Flandres*, 1065–1090.

Verbist, H. (1962). *Geschiedenis van Melle*. A. Dewallens.

Verhulst, A. (1953). Historio-geographische studie over het oudste domein der Sint-Baafsabdij te Gent. *Bulletin de la Société Belge d'Études Géographiques*, 22(2), 321–359.

Verhulst, A. (1953) Over de stichting en de vroegste geschiedenis van de Sint-Pieters- en de Sint-Baafsabdijen te Gent. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent* 7(1). <https://doi.org/10.21825/hmgog.v7i1.144>

Verhulst, A. (1954). Kritisch onderzoek over enkele aantekeningen uit het Liber Traditionum der Sint-Pietersabdij te Gent, in verband met het oudste grondbezit der Sint-Baafsabdij te Gent. *Bulletin de la Commission Royale d'Histoire*, 119, 143–181. <https://doi.org/10.3406/bcrh.1954.1534>

Verhulst, A. (1958). *De Sint-Baafsabdij te Gent en haar grondbezit (VIIe-XIVe eeuw): bijdrage tot de kennis van de structuur en de uitbating van het grootgrondbezit in Vlaanderen tijdens de middeleeuwen* (Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België: Klasse der Letteren, nr. 30). Paleis der Academiën.

- Verhulst, A. (1972). De vroegste geschiedenis en het ontstaan van de stad Gent. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 26, 5–39.
- Verhulst, A. (1986). Saint Bavon et les origines de Gand. *Revue du Nord*, 68(269), 455–470.
<https://doi.org/10.3406/rnord.1986.4226>
- Verhulst, A. (1990). De restauratie van de abdijen van Sint-Pieters en Sint-Baafs te Gent tijdens de 10e eeuw. In *Feestbundel D. P. Blok* (Vol. 12, pp. 336–342). Verloren.
- Verhulst, A. (1995). *Landschap en landbouw in middeleeuws Vlaanderen*. Gemeentekrediet van België.
- Verhulst, A., & Declercq, G. (1997). Einhard und das karolingische Gent. In *Einhard : Studien zu Leben und Werk : dem Gedenken an Helmut Beumann gewidmet* (pp. 223–246). Hessische historische Kommission Darmstadt.
- Vermeersch, J. (2019). *1349: Hoe de Zwarte Dood Vlaanderen en Europa veranderde*. Vrijdag.
- Vermeersch, V. (1981). *Brugge. Duizend jaar kunst: Van Karolingisch tot neogotisch, 875-1875*. Mercatorfonds.
- Vermeiren, G., Bru, M. A., & Steurbaut, P. (2017). Langs Gentse wegen: Een kijk op de vroegstedelijke ontwikkeling. In K. De Groote & A. Ervynck (Eds.), *Gentse geschiedenissen ofte, nieuwe historiën uit de oudheid der stad en illustere plaatsen omtrent Gent* (pp. 7–21). Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie.
- Vermoesen, R. (2015). Boerende stedelingen of verstedelijkte boeren: Een verkennend onderzoek naar urban farming in vroegmodern Antwerpen. *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 128(4), 533–553.
<https://doi.org/10.5117/TVGESCH2015.4.VERM>
- Verstraeten, F. (1975–1979). *De Gentse Sint-Jacobsparochie* (4 delen). Frans Verstraeten.
- Vleeschouwers, C. (1990–1991). *De oorkonden van de Sint-Baafsabdij te Gent (819-1321)* (Vols. I–II). Koninklijke Commissie voor Geschiedenis.
- Voet, L. (1949). *De brief van abt Othelbod aan gravin Otgiva, over de relikwieën en het domein van de Sint-Baafsabdij te Gent (1019–1030)*. Paleis der Academiën.
- Voordeckers-Declercq, M.-H. (1963). Het ontstaan van de S. Veerle cultus te Gent. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 17(1), 3–28.
<https://doi.org/10.21825/hmgog.v17i1.87>
- Weeda, C. L. (2015). Zondaren, maar geen verslaafden: Bier-, wijn- en drugsgebruik in de Middeleeuwen. *Geschiedenismagazine*, 50(8), 18–21.
- Wijnendaele, J. W. P. (2024). *De wereld van Clovis: De val van Rome en de geboorte van het Westen*. Ertsberg.
- Wijsman, H. (2010). *Luxury Bound: Illustrated Manuscript Production and Noble and Princely Book Ownership in the Burgundian Netherlands (1400–1550)* (Burgundica, 16). Brepols Publishers.
- Wijsman, H. (2010). Las Filips de Goede wel eens Nederlands? ‘Kleine talen’ in de Bourgondische Librije. In M. Damen & L. Sicking (Eds.), *De Nederlanden 1250-1650. Liber alumnorum Wim Blockmans* (pp. 69–83). Verloren.

Winnepenninckx, J. (1970). Jeruzalem in Sint-Baafs te Gent: Een bijdrage over het godsdienstig leven in de Sint-Baafsabdij. *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, 24, 3–94. <https://doi.org/10.21825/hmgog.v0i0.1052>

Ysseling, S. (2015). *De tijd, het schrift, het verschil: Filosofisch testament*. Polis.

WEBSITES

Abdijmuseum Ten Duinen. <https://www.tenduinen.be/nl>

Agentschap Onroerend Erfgoed. <https://www.onroenderfgoed.be/>

Buren van de Abdij vzw. <https://www.burenvandeabdij.be/>

Rijksarchief te Gent. <https://www.arch.be/index.php?l=nl&m=praktische-info&r=onze-leeszalen&d=gent>

STAM Gent. <https://www.stamgent.be>